

Трейтяк Д.В.

магістр,

*Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова*

**ДІЯЛЬНІСТЬ К. МАННЕРГЕЙМА ПО ПІДВИЩЕННЮ
ОБОРОНОЗДАТНОСТІ ФІНЛЯНДІЇ
ПРОТЯГОМ 30 – Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ**

У 1931 році у Фінляндії відбулися вибори, в результаті яких новим президентом країни було обрано Пера Евінда Свінхувуда, який до цього займав посаду прем'єр – міністра. 2 березня відразу після свого обрання президент запросив до себе Карла Маннергейма і повідомив йому що бажає аби той зайняв посаду командуючого збройними силами а також у випадку війни – головнокомандувача фінської армії [4, с. 95].

Маннергейм зрештою погодився на таку пропозицію і приступив до роботи. Було створено нову раду оборони Фінляндії, яку він очолив і яка провела своє перше засідання 10 червня 1931 року. На цьому засіданні і при подальшій роботі ради оборони було обговорено питання про асигнування, призначене для нових закупівель на потреби оборонного відомства. Після того як це питання було обговорене на раді оборони, сам Карл Маннергейм вирішив особисто зустрітися із членами комітету надзвичайного стану – Паасіківі, Рюті і Таннером, для того щоб переконати їх підтримати його сторону у питанні виділення коштів. Зрештою йому вдалося переконати лише Паасіківі. При прийнятті державного бюджету 1932 року в результаті на потреби оборони Фінляндії було виділено недостатньо коштів, як пише сам Маннергейм у своїх мемуарах [4, с. 101].

Ставши головою ради оборони Карл Маннергейм розпочинає активно діяти. Окрім намагання донести до парламенту необхідність достатнього фінансування фінських збройних сил, він починає займатися аналізом укріплень на Карельського перешийку. У 1931 році він здійснив поїздку на Карельський перешийок і особисто проаналізував їх придатність до оборони [4, с. 99].

Ще одним напрямом діяльності ради оборони став розвиток військово-повітряних сил. Було створено комісію для виявлення недоліків техніки. Також у 1934 році у Тампері був побудований авіаційний завод. Відвідавши у 1935 році німецькі авіаційні заводи, Карл Маннергейм після повернення у Фінляндію домігся запровадження зручного способу навчання льотчиків на планерах. Він багато контактував в ті роки з Німеччиною, зокрема з Германом Герінгом, а також із Великобританією, розвиваючи відносини у напрямі розвитку ВПС Фінляндії [5].

У 1935 році було отримано нарешті асигнування на будівництво протитанкових укріплень на Карельському перешийку. Два роки проводилися випробування, а в 1937 році розпочалося будівництво яке згодом було значно прискорено [1, с. 22].

У 1936 році закінчився термін повноважень президента Свінхувуда, і новим президентом Фінляндії було обрано Кюесті Калліо. Маннергейм хотів піти з поста керівника ради оборони, тому що він домовлявся з попереднім президентом Свінхувудом про те що буде займати цю посаду, доти, доки Свінхувуд буде президентом. Проте новий президент і уряд висловили побажання щоб Карл Маннергейм залишився на своєму посту і він зрештою погодився на цю пропозицію [4, с. 115].

Протягом 1938 року Маннергейм займався розробкою плану оборони Аландських островів. Він просив генеральний штаб про розробку розміщення укріплень та військ на островах. Паралельно він підтримував зв'язок з військовим керівництвом Швеції, намагаючись вилучити вигоду для Фінляндії від співробітництва з сусідами. Зрештою шведська сторона обмежилась лише присиланням кількох кораблів [4, с. 116].

З метою прискорення робіт по зміцненню Карельського перешийка Маннергейм розробив нову програму, яку на початку липня 1939 передав міністру оборони. У ній він від імені ради оборони зажадав виділення нових коштів для завершення робіт зі зведення оборонних укріплень на лінії між Фінською затокою і річкою Вуоксі, а також для будівництва другої лінії, розташованої далі, між Выборзьким затокою і річкою Вуоксі. Влітку 1939 року зародився добровольчий рух. Представники всіх груп населення протягом чотирьох місяців працювали на Карельському перешийку задля укріплення оборони країни. Крім того, були зібрані значні суми добровільних пожертвувань для фінансування робіт зі створення укріплень [4, с. 120].

Під час радянсько-фінських переговорів, що відбувалися протягом 1938 – 1939 років, Маннергейм підкреслював що варто досягти компромісу з СРСР щоб зрештою задовольнити обидві сторони і уникнути війни [3, с. 46].

Таким чином під час свого перебування на посту голови ради оборони Фінляндії Карл Маннергейм зміг провести ряд заходів що значно посилили обороноспроможність країни. Увесь час він активно намагався донести до парламенту необхідність покращення фінансування збройних сил і зрештою йому це вдалося. Завдяки його діяльності вдалося провести ряд змін у фінській армії, та військово-повітряних силах Фінляндії. Було значно модернізовано оборонну лінію на Карельському перешийку, що згодом дістала назву Лінія Маннергейма і зіграла важливу роль при стримуванні радянської армії під час Радянсько-фінської війни 1939-1940 років.

Список використаних джерел:

1. Балашов Е.А., Степаков В.Н. Линия Маннергейма и система финской долговременной фортификации на Карельском перешейке. СПб, 2000. – 84 с.
2. Вейо Мері. Карл Густав Маннергейм. Маршал Фінляндії // Історична бібліотека, 1997. – 208 с.
3. Вехвіляйнен О. Фінляндія у другій світовій: між Німеччиною і Росією. К., 2010. – 118 с.
4. Маннергейм К. Г. Мемуари // М., 2000. – 275 с.
5. Салтан А. Н. Политика «финляндизации» Карла Маннергейма Электронный ресурс: <http://sled.net.ua/node/32236>